

Świebodzin, dnia 10 marca 2021r.

SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W ROKU 2020

Na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Świebodzińskim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie – Zarządzenie Nr 30/11 Starosty Świebodzińskiego z dnia 29 listopada 2011r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Świebodzińskim.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie wyodrębniono zespół ds. pieczy zastępczej. W posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka biorą udział: koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, pracownicy socjalni/asystenci rodziny ośrodków pomocy społecznej, psycholog, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele ośrodków adopcyjnych. W roku 2020 na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej było zatrudnionych 6 osób.

Na dzień 31 grudnia 2020r. na terenie Powiatu Świebodzińskiego funkcjonowało 66 rodzin zastępczych, które objęły opieką i wychowaniem 100 dzieci. W czasie całego roku koordynatorzy objęli opieką 75 rodzin zastępczych, w których przebywało 117 dzieci i osób pełnoletnich (art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej wypełnia następujące zadania:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W ramach pracy koordynatorów byli przyjmowani kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej - 7 rodzin złożyło wnioski o zakwalifikowanie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto koordynatorzy przeprowadzali rozmowy mające na celu przekazanie informacji o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W roku 2020 odbyły się posiedzenia komisji kwalifikacyjnej dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych – dla 12 rodzin. W zakresie pracy komisji kwalifikacyjnej zostało wydanych 7 zaświadczeń kwalifikacyjnych.

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W roku 2020 zostały przeprowadzone szkolenia:

- 2 szkolenia w wymiarze 50 godz. na niezawodową rodzinę zastępczą (dla 3 rodzin) i 1 szkolenie na zawodową rodzinę zastępczą (dla 2 rodzin)

Szkolenie zostało przeprowadzone przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej posiadającego uprawnienia trenera I i II stopnia na podstawie programu Towarzystwa Rozwoju Aktywności Dzieci „SZANSA”, decyzja Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Nr 6/2017/RZ z dnia 28.04.2017r.

4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego

Brak wniosków osób chętnych w tym zakresie.

5. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

W roku 2020 zostało przeszkolonych 5 rodziców zastępczych. Szkolenie odbyło się 14.02.2020r. – szkolenie warsztatowe „Komunikacja z dzieckiem w okresie dojrzewania”

6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W powiecie świebodzińskim funkcjonuje nieformalna grupa wsparcia zawodowych rodzin zastępczych. Rodziny zastępcze mają możliwość spotkania się na terenie Powiatowego Centrum Rodziny, spotykają się także poza Centrum.

7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Brak działań w tym zakresie.

8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Organizator współpracuje w zakresie realizowanych zadań z Ośrodkami Pomocy Społecznej, na terenie których zamieszkują rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu powiatu świebodzińskiego w zakresie uzyskiwania informacji o funkcjonowaniu osób w środowisku oraz ustalania zasad kontaktowania się z dzieckiem przebywającym w rodzinie zastępczej. Zatem współpraca z Ośrodkami nie ogranicza się jedynie do gmin znajdujących się na terenie powiatu świebodzińskiego. Pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej są zapraszani do udziału w posiedzeniach zespołów kwalifikacyjnych ds. oceny sytuacji dziecka i ustalenia zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Ze względu na

zagrożenie epidemiologiczne w 2020r. pracownicy OPS nie uczestniczyli w spotkaniach. Utrzymywany był kontakt telefoniczny bądź za pośrednictwem pism. Organizator utrzymuje stały kontakt ze szkołami w zakresie określenia funkcjonowania dziecka w szkole – opinie szkolne oraz utrzymuje stały kontakt z pedagogami szkolnymi w zakresie ustalenia drogi pomocy dziecku mającemu problemy z nauką oraz stwarzającym trudności wychowawcze. Organizator zwraca się do lekarzy rodzinnych, którzy obejmują opieką zdrowotną dzieci z rodzin zastępczych o wydanie zaświadczeń o stanie zdrowia dziecka, ustalenia dalszego procesu leczenia oraz jakości kontaktów rodziców zastępczych z lekarzem rodzinnym. W powyższym zakresie zbierane dane są niezbędne do podjęcia decyzji o zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Organizator współpracuje z sądami i służbą kuratorską przekazując informację o bieżącej sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej oraz w zakresie konieczności wzmocnienia sprawowanego nadzoru nad rodziną zastępczą. W sytuacjach występowania problemów w rodzinie na zespoły kwalifikacyjne zapraszani są policjanci.

9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze z terenu powiatu świebodzińskiego są objęte pomocą i wsparciem psychologa. W 2020r. poradnictwem bądź terapią zostały objęte wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu. Ze względu na sytuację zagrożenia epidemiologicznego w przeważającej części psycholog konsultował rodziny poprzez wideo rozmowę. W przypadkach tego szczególnie wymagających odbywały się osobiste spotkania.

10. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Nie zastały zgłoszone potrzeby. Ponadto rodzinom zastępczym na bieżąco udzielane są informacje w zakresie przepisów ustaw.

11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2020r. odbyły się posiedzenia zespołów kwalifikacyjnych dla wszystkich funkcjonujących na terenie powiatu świebodzińskiego rodzin zastępczych, dotyczących oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej – ustawa nakłada obowiązek dokonywania ocen sytuacji dzieci co 6 m-cy, a dzieci poniżej 3 rż. – co 3 m-ce. Podczas zespołów zostały dokonane oceny sytuacji dzieci pozostających w rodzinnej pieczy zastępczej. W zakresie pracy zespołu kwalifikacyjnego opracowane zostały opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, które zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Świebodzinie. Podczas zespołów dokonano oceny rodzin zastępczych zgodnie z ustawą.

12. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wsparcie psychologiczne – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą.

Organizator w zakresie prowadzenia działalności diagnostyczno – konsultacyjnej jest gotowy do pozyskiwania i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny

zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ponadto Organizator ma możliwość przeprowadzania szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka w związku z uzyskaniem przez pracownika PCPR uprawnień trenera rodzin zastępczych.

Organizator widzi potrzebę odpowiedniego przygotowania i utrzymania wysokiego poziomu kompetencji rodzin zastępczych. Ponadto PCPR zatrudnił w 2020 roku psychologa, który wspierał rodziny zastępcze w związku z występującymi problemami w rodzinie. Wsparciem psychologicznym oraz pracą socjalną koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej są objęte rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej w ramach zgłaszanych potrzeb.

13. Przeprowadzanie badań psychologiczno – pedagogicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka **** art.42 ust.7 – okoliczności o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej (ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.)*

W 2020 roku wobec kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wobec funkcjonujących rodzin zastępczych zostały przeprowadzone badania psychologiczne i zostały wydane opinie w tym zakresie. W 2020r. nie wydano negatywnej analizy dotyczącej kandydatów starających się o pełnienie funkcji rodziny zastępczej.

14. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W 2020 roku z poradnictwa i wsparcia psychologa oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej skorzystały wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu świebodzińskiego.

15. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do Ośrodka Adopcyjnego w Zielonej Górze zostało zgłoszonych 7 dzieci. W 2020 roku adoptowano 2 dzieci

16. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W 2020 roku wpłynęły 5 wniosków w zakresie organizowania opieki nad dzieckiem w postaci rodziny pomocowej w związku z zaplanowanym wypoczynkiem przez zawodową rodzinę zastępczą oraz sytuację losową. Ponadto w zawodowych rodzinach zastępczych w związku z przekroczeniem ustawowej liczby dzieci w rodzinie (powyżej 3 dzieci) zostały zatrudnione osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy

pracach gospodarskich. Z tego rodzaju pomocy skorzystały wszystkie zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcję pogotowia rodzinnego (4 opiekunów) oraz specjalistyczna rodzina zastępcza (1 opiekun)

Podsumowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zgodnie z zadaniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012r. obejmuje opieką i wsparciem wszystkie rodziny zastępcze z terenu powiatu świebodzińskiego. Pomimo gotowości do pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej tutaj Centrum boryka się od wielu lat z brakiem osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. To z kolei rodzi kolejny problem - braku możliwości zabezpieczenia potrzeb powiatu w zakresie udzielenia dziecku opuszczonemu pomocy w postaci zapewnienia opieki i wychowania w rodzinie zastępczej zwłaszcza zawodowej. Od 1 stycznia 2016r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej można umieszczać dzieci powyżej 10rż. co oznacza, że każde dziecko poniżej tego wieku musi znaleźć opiekę w rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2020r. nie zostały wykonane 4 postanowienia sądu dotyczących umieszczenia 5 dzieci w innej formie pieczy zastępczej niż w tej w której przebywają dotychczas. Wielorakość zgłaszanych potrzeb i trudności występujących w rodzinach wymaga przygotowania ze strony Organizatora oferty specjalistycznej pomocy, szczególnie psychologiczno – pedagogicznej. Zachodzi konieczność ścisłej współpracy z psychologiem ze względu na prowadzenie terapii dzieci i młodzieży czy dokonywanie okresowej oceny funkcjonowania rodziny zastępczej pod kątem predyspozycji osobowościowych i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Od 1 stycznia 2015r. zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednego koordynatora nie może przypadać więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka (art. 77 ust.4). Obecnie z dziećmi i rodzinami zastępczymi pracuje 5 koordynatorów. Odpowiednio dobrana i przygotowana specjalistyczna kadra będzie sprzyjała tworzeniu i rozwojowi środowiska rodzinnej pieczy zastępczej w przyszłości.

Ludmiła Janik

Dyrektor PCPR w Świebodzinie